

**Методичні рекомендації
щодо проведення 01 вересня 2022 року
першої лекції в Уманському національному університеті
садівництва на тему: «МИ УКРАЇНЦІ: ЧЕСТЬ І СЛАВА
НЕЗЛАМНИМ!»**

Мета: виховання у студентів почуття гордості та приналежності до незламного українського народу, який героїчно боронить власну державу і, як наслідок, – готовності до посиленої участі у справі захисту суверенітету України та відновлення її територіальної цілісності, долучення до волонтерського руху, допомога армії; глибокої пошани до загиблих Героїв і вшанування їх світлої пам'яті; поваги до Збройних Сил України й усіх причетних до справи захисту нашої Вітчизни і вдячності їм; співчуття до людей, скалічених війною, до родичів тих, хто загинув на війні, тих, хто втратив житло або був змушений його покинути; стійкості до впливів пропаганди країни – агресора.

При підготовці до лекції варто зосередитися на висвітленні витоків незламності українського народу в російсько-українській війні, а саме: ця війна стала війною за існування не лише держави, але й українського народу в цілому, позаяк є практичним втіленням імперської тоталітарної ідеології путінського режиму – **рашизму**.

(Раши́зм – термін, який використовується науковцями, політиками та публіцистами для позначення політичної ідеології та соціальної практики владного режиму Росії кінця ХХ – початку ХХІ століття, що базується на ідеях «особливої цивілізаційної місії» росіян, «старшості братнього народу», нетерпимості до елементів культури інших народів; на тоталітаризмі й імперіалізмі радянського типу, використанні російського православ'я як моральної доктрини, на геополітичних інструментах впливу, насамперед – енергоносіях для європейських країн, військовій силі, стосовно країн, що входять до сфери впливу російської федерації).

Згідно з цією ідеологією, українці мають бути «денацифіковані», тобто знищені або розпорошені у «руському мірі». Саме це і спонукало російську армію до військових злочинів і звірств. Це було визнано Верховною Радою України актами геноциду українського народу. Український народ опинився перед вибором: перемога або смерть.

Особливо слід підкреслити, що Україна вистояла завдяки **героїзму**. Це героїзм Збройних Сил України, Національної гвардії, прикордонників, формувань територіальної оборони, добровольчих формувань, які з перших хвилин війни ціною власних життів стримували натиск ворога. Героїзм слід розглядати як найвище виявлення самовідданості та мужності у виконанні громадянського обов'язку як окремою особою, так і підрозділами, а також містами в цілому.

Це зумовлює сюжетику заняття, на якому можуть бути використані історії окремих особистостей або підрозділів. При виборі прикладів героїзму найкраще звертатися до тих, які мають відношення до нашого регіону або його представників.

Єдність і здатність до згуртованості всього українського суспільства проявляється у кількох площинах:

волонтерський рух (технічна, фінансова, медична, гуманітарна допомога військовим і цивільним);

єдність політичних сил (здатність поставити загальнодержавні інтереси вище партійних, позбавлення політичного впливу проросійських сил);

допомога і надання притулку мешканцям з окупованих територій і місць бойових дій.

Висвітлюючи цей аспект, можна звернутися до досвіду самих студентів.

Необхідно акцентувати увагу студентів, що війна має цивілізаційний вимір, позаяк йдеться про захист демократичних цінностей Західного світу, збереження встановленої після Другої світової війни системи міжнародного права й устрою Європи. Доктрина «руського міра» поставила під загрозу безпеку низки європейських держав. Тому демократичними країнами війна була сприйнята саме як війна проти демократії в цілому. Це зумовило їх активну військову, фінансову та гуманітарну підтримку.

У даному аспекті було б доцільно зацентрувати увагу на досвіді одногрупників/однокурсників, які опинилися за межами України.

Також варто обговорити героїчне історичне коріння незламності, українську культуру – як транслятора незламності (від дум – до Державного Гімну України). Викладач має зацентрувати увагу на консолідуючій складовій, наприклад: сучасне звучання пісні «Ой, у лузі червона калина», написаної на початку 1914 року в під австрійській Галичині Степаном Чарнецьким за мотивами останнього куплету козацької пісні XVII століття «Розлилися круті бережечки», яка з перших днів війни стала символом незламності, сучасну творчість митців тощо.

Під час лекції потрібно обов'язково спланувати, виходячи з логіки побудови заняття, хвилину мовчання з вшанування пам'яті загиблих у війні.

Нині студенти є учасниками відкритого уроку історії російсько-української війни. І кожна родина увійде в літопис цього етапу історії. А тому, готуючись до проведення першої лекції **«Ми, українці: честь і слава незламним!»** варто спиратись на особистий досвід студентів, використовувати хроніки війни, розповіді учасників/учасниць, відеоролики, пісні. За можливості запросити воїнів, волонтерів, діячів культури, поетів, письменників, співаків, акторів.

Виховне заняття рекомендується провести у вигляді розповіді з елементами лекції чи бесіди.

Матеріали для використання:

Під час підготовки до заняття Міністерство освіти і науки України¹ рекомендує використовувати матеріали освітнього проекту «Діалоги про війну», підготовлені Українським інститутом національної пам'яті. Проект містить три відеорозмови дітей із ветеранами сучасної російсько-української війни на теми: **«Що таке війна?»**, **«Чому Росія прагне захопити Україну?»** та **«Що таке сучасна російсько-українська війна?»**, а також методичні рекомендації до використання в освітньому просторі.

Ознайомитись із ними можна за покликанням: <https://cutt.ly/5XKIpcL>

¹ Методичні рекомендації до проведення 01 вересня першого уроку: «МИ УКРАЇНЦІ: ЧЕСТЬ І СЛАВА НЕЗЛАМНИМ!» 2022/2023 навчальний рік. URL: <https://cutt.ly/ZXKTJ8N>